

Anne Kalmari kesk

Kirjallinen kysymys ulkomailta tuotavasta jätteestä

Eduskunnan puhemiehelle

Ulkomailta Suomeen tuotavan jätteen määrä on kasvanut muutamassa vuodessa kahdeksankertaiseksi — lähes 400 miljoonaa tonniin Suomessa. Siirtoluvilla tuodaan Suomeen jätettä erityisesti poltettavaksi energiaksi. Tuotu jäte on pääosin poltettavaa jätettä, jota käytetään sähkön ja lämmön tuotantoon Suomen jätevoimaloissa.

Merkittävä osa, yli 80 000 tonnia, Suomeen rahdatuista Italian jätteistä on peräisin Sicula Trasporti -nimisen yrityksen jätelaitokselta. Sen johto tuomittiin kesällä 2024 pitkiin vankeustuomioihin muun muassa laittomista jätekuljetuksista. Siculan kaatopaikalle Sisiliassa haudattiin materiaalia, jonka käsittely oli laiminlyöty yhtiön jätteenkäsittelylaitoksella. Suomen ympäristökeskus Syke myöntää tuontiluvat. Jätteen tuonti ja sen polttaminen ovat valvottuja. Valvonta on kuitenkin satunnaista.

Suomessa tarvitaan polttoon perustuvaa kapasiteettia erityisesti talven kylmimpinä aikoina. Jätteen tuonti tuntuu oudolta, koska samaan aikaan kotimaista biomassaa on pyritty vähentämään energiantuotannossa. Puu, turve ja muu kotimainen biomassa olisi ympäristön kannalta huomattavasti ympäristöystävällisempää.

Suomessa useat energiayhtiöt ovat tuoneet jätettä esimerkiksi Italiasta. Tuonti on liittynyt laajempaan eurooppalaiseen jätehuoltoketjuun ja jopa mafiaepäilyihin. Italiasta tuotuna Suomessa päätynee polttoon sinne sopimatonta jätettä, esimerkiksi lääkettä, eläinten ruhoja ja jopa radioaktiivista jätettä. Valvonta ei koske tarkasti kaikkia eriä, eikä toimijoilta peritä maksuja, jotka mahdollistaisivat esimerkiksi jokaisen jätteen valvonnan. Paalien muoveja on päätynyt mereen, ja se on riski Itämeren ekologialle. Paikallisesti hajuhaitta voi olla merkittävä ja jopa sairastumisriski lähialueilla voi nousta. Loviisan sataman läheisellä asuinalueella on jo pari vuotta ollut niin valtavia määriä karpäsiä, etteivät asukkaat voi oleskella ulkona kesäisin.

Suomessa olisi poltettavaa jätettä toki omastakin takaa, mutta kierrätyksen avulla sitä pyritään minimoimaan. Erilliset keräysjärjestelmät ovat kalliita, ja mieleen tuleekin, miksi sitten ei polteta kotimaista asiallisesti eroteltua jätettä, kun kerran jätettä halutaan polttaa. Italiasta epämääräisten jätteiden rahtaaminen Suomeen on useiden suomalaisten mielestä järjetöntä touhua.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Kirjallinen kysymys KK 78/2026 vp

Millä toimenpiteillä hallitus varmistaa, että Suomessa käytettäisiin aina ensisijaisesti kotimaista polttoainetta, ja

millä toimenpiteillä hallitus pyrkii takaamaan aiheuttaja maksaa -periaatteen mukaisesti, että kaikki meille tuotava jäte valvotaan ostajan kustannuksella paalikohtaisesti?

Helsingissä 13.3.2026

Anne Kalmari kesk